

GŁOS POLSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Prenumerata miesięcznie w Łodzi mk. 7.000
 " " " " " Kraju " 7.500
 " " " " " za gran. 10.000
 Odnoszenie do domu 500 mk. miesięcznie.
 „Głos Polski“ łącznie z „Kurierem Wiecz.“
 wraz z odnoszeniem 14.000 mk. miesięcznie.

Cena 300 mrk.

Redakcja i Administracja
 Łódź, Piotrkowska nr. 106.
 Telefony: Redakcji nr. 19-71,
 Administr. 199. Nocny—799.

Ogłoszenia: I str. i w tekście 1000 mk. (5 szpalt
 za wiersz Nekrologi 600 „ 5
 nonparel. Nadesł. po tekśc. 750 „ 5
 jednoszp. Zwyczajne 500 „ 8
 Ogłoszenia zaręczynowe i zaślubinowe 50.000 mk
 Ogłoszenia zamiejscowe obliczane są o 50 procent,
 „ zaś firm zagranicznych o 100 procent drożej. „

Dla wszystkich tych, którzy dotychczas nie zdążyli podziwiać
 największego filmu doby obecnej

„Lucrezia Borgia“

demonstrujemy takowy jeszcze tylko przez dzień dzisiejszy.

Sala Filharmonji, ul. Dzielna 20

Dnia 9-go lutego

Bal bez Karoty

na rzecz
 Przytuliska dla sierot w m. Północna 66.

Obowiązuje strój wieczorowy.
 Sprzedaż pozostałych biletów u W-go A. Kantora
 Gmach Grand-Hotelu.

Bez Karoty! Bez Karoty!

Dnia 10 lutego 1923 r.
 w ostatnią sobotę karnawałową odbędzie się

„Wielka Reduta“

na rzecz wykończenia budowy sanatorium w „Uzdrowisku“

Mnóstwo atrakcji, między innymi: ruleta, fantowa loteria, konkurs taneczny, Kiosk lalek i t. p.
DWIE ORKIESTRY. JAZZ-BAND.

Panie w kostiumach lub w maskach. Panowie obowiązkowo w strojach wieczorowych. — Bu! et obficie zaopatrzone.
 Początek o godzinie 10 wiecz. 1:0

Tkálnia mechaniczna

w centrum miasta — na szerokie angielskie i rewolwerowe warsztaty —
 przyjmie roboty zbrojkowe, wchodzące w zakres włókienniczy.
 Uferty do „Głosu“ sub „M. Pr.“ 097—1

Nie zważając na kurs — **dolarów** polecam nadal na **raty**
 wszelką garderobę męską i damską oraz bieliznę i t. p.
 tylko w firmie

Oszczędność Wólczańska 43, I-sze piętro, front. 108—9

Teatr „Scala“.
 Dnia 13, 14 i 15 b. m.
 gościnne występy
K. Junoszy-Stepowskiego
 wraz z zespołem teatru „Małego“ w Warszawie.
 Szczegóły nastąpi.

95,000 klg. szmat i sierści,
 5,000 klg. starego obuwia
 i wiele innych materiałów
 z **Demobilu Wojskowego**
 będzie sprzedane z licytacji
 dnia 12 lutego 1923 r. o godz.
 10-ej. Próbkę, przepustki i in-
 formację w kancelarii „Demat“
 ul. Emilji 10, od 8-ej do 15-ej.
 02—7

Exposé ministra spraw zagranicznych.

Exposé ministra Skrzyńskiego, ułożone w stylu starej „fachowej“ ovplomacji, przeladowane komplementami i zapewnieniami lojalności względem ententy zawiera w istocie nader mało treści. A szkoda, bo położenie Europy jest niepewne i chwila nastęcza aż nadto pytań i wątpliwości.

Zresztą można się zgodzić, że sama niepewność położenia i drażliwość spraw zmuszają odpowiedzialnego kierownika polityki zagranicznej do powściągliwości i zachowania rezerwy. Ale w takim razie może lepiej było nie śpieszyć się z exposé i zarękać na chwilę, która pozwoli ministrowi w traktowaniu przedmiotu na większą rzeczowość.

Jest zresztą w exposé, parę drugorzędnych punktów których sformułowanie wydaje się nam dziwnem i nieco wadliwym.

Minister z poczuciem dużego sukcesu mówi, że Łotwa, Finlandja i Estonia „oświadczyły gotowość podpisania umowy o nieagresji i arbitrażu, do ustalenia maksymalnych liczb wojsk, projektowanych na rok 1923 przez reprezentowane rządy i do utworzenia komisji rzeczoznawców wojskowych, któraby po ratyfikacji umowy o nieagresji i arbitrażu, przystąpiła do wyszukania sposobu rozstrzygnięcia spraw ograniczenia zbrojeń lądowych i morskich.“

Aby zrozumieć, o co tutaj chodzi, należy pamiętać, że Polska wraz z państwami bałtyckimi brała udział w konferencji moskiewskiej, zamiejowanej przez rząd sowiecki, a mającej na celu ograniczenia uzbrojeń.

Konferencja się rozbiła, gdyż delegacja polska w zupełnem porozumieniu z bałtyckimi zażądała uprzednio podpisania paktu o nieagresji, na co nie chciała się zgodzić delegacja sowiecka.

Otóż obecnie minister z tryumfem obwieszcza, że państwa bałtyckie zawarły taki pakt między sobą i następnie porozumieją się co do redukcji uzbrojeń...

Jakież jednak cel i sens mają podobne umowy pomiędzy Polską i państwami, które są ze sobą w najprzyjaźniejszych stosunkach i nie podejrzewają się wcale o zamiary agresywne. Cóż Łotwie, albo Estonji przyjdzie z tego, że Polska zobowiąże się wobec nich do niepowiększania swej siły zbrojnej? Czy raczej nie jest w ich interesie, aby miała jaknajwiększą siłę i mogła w razie potrzeby udzielić im pomocy?

Ten sam pakt, który razem z Rosją miałby określony cel asekuracyjny, bez niej staje się bezcelowym i bezprzedmiotowym. Nie o takim pakcie powinna dzisiaj być mowa, lecz chyba o sojuszu obronnym Polski z państwami bałtyckimi.

W dość mętnym i bala-mutnym ustępie minister Skrzyński stwierdza, że stary państwa sławizm, który służył polityce caratu za narzędzie i powinien się właściwie nazywać panrusycyzmem obrócił się wniwecz, ale polityka słowiańska może nabrać innego charakteru i odegrać w przyszłości pewną rolę.

„Warszawa — zakończył p. Skrzyński — musiałaby być jednym z centrów duchowych słowiańskiego świata“.

Otóż żadna polityka słowiańska nie posiada naturalnych warunków. Przed wojną była ona ideologią imperjalizmu rosyjskiego, obecnie jest taktycznym środkiem polityki czeskiej. Dobrze jeszcze, że p. Skrzyński nie przypisuje tym nadziejom i marzeniom aktualności, gdyż możnaby się obawiać, iż skieruje naszą politykę zagraniczną na niewłaściwy tor i ułatwi Czechom ich intrygi.

Sprawa konkordatu z Watykanem, o której mówił minister, tylko formalnie należy do zakresu polityki zagranicznej. W istocie jest fundamentalną sprawą naszego ustroju wewnętrzznego i uzupełnieniem konstytucji. P. Skrzyński wyraża nadzieję, że odnośny projekt będzie „wolny od wszelkiego ducha etatyzmu lub józefinizmu, który z naszą konstytucją nie dalby się pogodzić“.

Państwo nowoczesne i demokratyczne, rozgraniczając z Watykanem sfery obustronnej władzy, musi uprawiać „etatyzm“ t. j. musi dbać o nieuszczerplenie na rzecz kościoła prawodawstwa świeckiego we wszystkich dziedzinach życia. Józefinizm chciał ograniczać kościół i niejako konfiskować jego władzę na swój użytek, aby panować nad sumieniami poddanych. O tem w republice demokratycznej oczywiście nie może być mowy. Atoli w danym razie „etatyzm“, którego się obawia p. Skrzyński, jest konieczny dla zachowania suwerenitetu państwa oraz ugruntowania i zabezpieczenia wolności religijnej.

Dodatkową stroną exposé ministra Skrzyńskiego widzimy wyraźnem i mocnem zaakcentowaniu nuty pokojowej, co nie jest w danym razie zdawkowym frazesem, lecz wypływa z głębokiego przekonania zarówno jego samego jak całego rządu.

J. Mazurski.

NIEMA REORGANIZACJI W MIN. SPRAW ZAGRAN.
WARSZAWA, 7 lutego. (Telefonem od nasz koresp.).

Podana przez niektóre dzienniki informacja o naradach w sprawie reorganizacji w ministerstwie spraw zagran. i o udziale w tych naradach posła Jodki, jak dowiadujemy się, jest bezpodstawna.

EMIGRANCY ROSYJSKY SPECULUJA NA WOJNE POLSKO-ROSYJSKA.

PARYŻ, 7 lutego. (Telegram w „Głosu Polskiego“).

W gazecie, wydawanej w Paryżu „Poslednie Nowosti“ ukazał się artykuł, wyraźnie wskazujący, że żywiły antysowieckie na emigracji są w pełnym kontakcie z litwinami i że ostatnia awantura kłajpedzka została powitana radośnie przez monarchistów rosyjskich w tej nadziei, iż doprowadzi ona do zatargu zbrojnego między Polską a Litwą, a następnie i do starcia polsko-rosyjskiego.

W tym ostatnim wypadku rozdziłaby się nadzieja na nową interwencję państw zachodnich w Rosji, a więc i na zmianę ustroju i rządów sowieckich. Sensacyjne wywody „Poslednich Nowosti“ rzucają nowe światło na całą awanturę kłajpedzką.

Sejm przyjął prowizorium budżetowe przeciwko głosom Chjeny i żydów.

Wrażenia ogólne.

(Telefonem od własnego koresp.)

Na wczorajszym posiedzeniu sejm ukończono prowizoryczną dyskusję budżetową z okazji prowizorium budżetowego na pierwszy kwartał.

Generalnym mówcą i wnioskodawcą prawicowej opozycji był tym razem chrześcijański-demokrata p. Chaciński.

Jego demonstracyjny wniosek o odesłaniu całego prowizorium do komisji upadł tą samą większością, która powstała przy głosowaniu nad wotum zaufania dla gen. Sikorskiego, t. j. mniejszością chjeńsko-żydowską.

Wychodzenie posłów żydowskich przy głosowaniu przez drzwi razem z posłami chjeny, lewica powitała śmiechem i oklaskami. Najciekawszym momentem w dyskusji, zakończonym uchwaleniem prowizorium we wszystkich 3 czytaniach, były przemówienia p. Byrki i p. Diamanda. Pierwszy z nich oświetlił sprawę ze stanowiska fachowego, poseł Diamand rzucił światło polityczne na opozycję prawicową. — Oczywiście, mówił, zwalczacie prowizorium budżetowe dlatego, że chcecie sami rządzić. Wywody posła Diamanda, wywoływały cały szereg uwag na ławach prawicy i mówca, jak zwykle, dowcipnie i dobitnie replikował.

St. Gr.

Przebieg posiedzenia.

Na wczorajszym posiedzeniu sejm odbywały się w dalszym ciągu rozprawy nad prowizorium budżetowym.

NOWA KŁODA CHJENY.

Pos. Chadzyński (chrz. demokracja) oświadczył, że jakkolwiek stronnictwo mówcy zajmuje nieufnie zasadniczo stanowisko względem obecnego rządu, to jednak stosunek do preliminarza budżetowego uzależnia od konieczności państwowych. Prowizorium zawiera wiele nowych pozycji bynajmniej nie tak dla kraju pilnych. Stawiam wniosek o odesłanie ustawy do komisji dla rozpatrzenia nowych wydatków.

ODPRAWA MINISTROWI WOJNY DOMOWEJ Z UST. P. S. L.

Pos. Byrka (P. S. L.) polemizuje z wywodami pos. Dziedzińskiego. Omawiając sprawę wojskowości, zaznacza, że na ryczałtowo oskarżania administracji wojskowej nie mamy prawa sobie pozwalać i wypowiada się przeciwko ustanowieniu cywilnego ministra spraw wojskowych.

Przechodząc do kolejnictwa, oświadcza, że uzdrowienie kolejnictwa może nastąpić przez ograniczenie personelu, podwyższenie taryf kolejowych, odpowiadanie i wydzierżawienie. Wydzierżawienie można tylko przedsiębiorstwa, które się rentują, zaś przedsiębiorstwa deficytowe nie przyznają ani kapitału zagranicznego, ani wewnętrznego. Sytuację udradnia w kolejnictwie istnienie 3-ech odrębnych systemów. Co się dotyczy redukcji urzędników, to stronnictwo mówcy widzi te redukcje w zespoleniu władz pierwszej i drugiej instancji. Nie słuszne jest twierdzenie pos. Dziedzińskiego, jakoby prowizorium budżetowe musiało się opierać tylko na cyfrach poprzednio uchwalonego budżetu. Nieprawda jest, jakoby w komisji za prowizorium głosował jeden członek komisji. Wniosek uzyskał większość 10 głosów.

P. P. S. ZA WYDATNEM PODNIESIENIEM PODATKÓW ROLNYCH.

Pos. Diamand (P. P. S.) dowodzi, że budżet na rok 23 powinien być załatwiony przed dniem 31-go grudnia. Jeżeli tego nie uczyniono, to wprowadzono stan bezprawia. Mówca zwraca się z apelem do całej izby, oświadczając, że rząd przedsięwziął wielkie i trudne dzieło i dlatego należy zapomnieć o teoretycznej opozycji, bo inaczej do naturalnych trudności, jakie rząd ma do pokonania, dołączy się jeszcze rzucanie mu kamieni pod nogi. U nas do płacenia podatków trzeba dopiero społeczeństwo przyzwyczaić. Nie pomogą żadne ustawy, jeżeli społeczeństwo nie będzie za nie stało (gł. słuszenie) jeżeli nie będą one wyrazem prostego przyzwolenia publicznego. Minister chce podnieść podatek gruntowy do wysokości przedwojennej. Zdaniem mówcy jest to śmiesznie mało, gdyż podatek ten, a zwłaszcza od wielkich własności, musi być daleko większy. Dziś podatek z hektara wynosi 82 mk., podczas gdy dochód z jednego hektara wynosi 1.200.000 mk. Minister skarbu chce opracować podatek przemysłowy na innych podstawach. Obawiamy się jednak, że to będzie nieodpowiednie. Z wielkim uznaniem przyjęliśmy oświadczenie ministra skarbu, że odciąży od podatków urzędników i robotników. W sprawie drożyzny mówca oświadcza, że drożyzna może i musi być zwalczana. Państwo powinno wziąć w swoje ręce sprawę normowania cen. Dziś zamiast państwa wywiera na to wpływ kartel. Poza tym musimy ograniczyć wywóz zboża. W zwalczaniu drożyzny środki policyjne są tylko środkami moralnymi. Ważniejsze są środki gospodarcze. My chcemy szczerze wspomóc rządowi w walce o polepszenie waluty, ale musimy żądać, ażeby klasa robotnicza nie stała się tego ofiarą i domagamy się ubezpieczenia robotników na wypadek bezrobocia (oklaski na lewicy).

Pos. Somscher (klub niemiecki) jest zdania, że najlepszym jest budżet wtedy, gdy jest stałym. Stronnictwo stawia szereg zastrzeżeń w kwestji likwidacji majątków niemieckich, a w końcu oświadcza, że klub będzie głosował za prowizorium.

maga się uwzględnienia potrzeb szkolnictwa ukraińskiego i żąda równomiernego rozłożenia wydatków. Nakoniec oświadcza, że stronnictwo jego będzie głosowało za prowizorium.

Ksładz Stankiewicz (klub białoruski) uskarża się, że prowizorium nie uwzględniło równomiernego rozłożenia ciężarów na obywateli bez różnicy narodowości. Mówca porusza sprawę odbudowy szkolnictwa białoruskiego i oświadcza, że klub jego będzie głosował za prowizorium, ale domaga się przytem, ażeby prowizorium uwzględniło potrzeby białoruskie.

Pos. Somscher (klub niemiecki) jest zdania, że najlepszym jest budżet wtedy, gdy jest stałym. Stronnictwo stawia szereg zastrzeżeń w kwestji likwidacji majątków niemieckich, a w końcu oświadcza, że klub będzie głosował za prowizorium.

OSTATNIE SŁOWO REFERENTA.

Następnie zabrał głos sprawozdawca pos. Osiecki, wprowadzając szereg sprostowań rzeczowych na wywody przedmówców. Następnie oświadczył, że w czasie dyskusji zgłoszone zostały dwie rezolucje. Pierwsza w sprawie przeprowadzenia redukcji urzędników o 10 procent; druga w sprawie zniesienia w ciągu 15 dni ministerstwa zdrowia i minister. poczt i telegrafów. Następnie oświadcza się przeciwko wnioskowi pos. Chacińskiego i prosi o uchwalenie całego prowizorium w imieniu większości komisji.

WIĘKSZOŚĆ SEJMU ZA POCHYNIANIAM I RZĄDU.

W głosowaniu wniosek pos. Chacińskiego upadł 194 głosami przeciw 149. Następnie ustawę przyjęto w drugim czytaniu. Przyjęto też rezolucje komisji.

Ponowki posłów Wasilczuka i Pryluckiego, dotyczące potrzeb szkolnictwa mniejszości narodowych odrzucono.

Następnie przyjęto rezolucje pp. Osieckiego i Diamanda o specjalne uwzględnienie potrzeb szkół technicznych w ogólności, a politechniki lwowskiej w szczególności.

O REDUKCJE URZĘDNIKÓW I MINISTERSTW.

Przyjęto również rezolucje P. S. L. zadająca przeprowadzenia do 1 lipca r. b. redukcji urzędników o 10 proc., a do końca roku b. o dalsze 15 procent, wreszcie rezolucje P. S. L. wzywającą rząd do przedłożenia w ciągu dni 15 projektu o zniesienie min. zdrowia publicznego oraz min. poczt i telegrafów.

Całą ustawę przyjęto następnie en bloc w trzecim czytaniu.

Następne posiedzenie w sobotę o godzinie 4-ej po południu.

TABLICA PAMIĄTKOWA DLA PIERWSZEGO PREZYDENTA.

WARSZAWA, 7 lutego. (Pat). Dziś o godzinie 12-ej w południe marszałek sejm Rataj zwołał posiedzenie wice-marszałków sejm w sprawie wmurowania pamiątkowej tablicy ku uczczeniu ś. p. Prezydenta Rzplitej Gabryela Narutowicza. Postanowiono, ażeby tablicę wmurowano w dolnym westybulu sejm.

WARSZAWA—BERLIN.

BERLIN, 7 lutego (AW). W ministerstwie kolei i ministerstwie spraw zagranicznych toczą się narady nad ponownym uruchomieniem pociągu Warszawa—Berlin—Paryż na przestrzeni Berlin—Warszawa.

Pociąg ten odchodziłby z Berlina, zabierając podróżnych przybywających ze Strassburga i Moguncji.

Wobec sesji rady ligi narodów.

(Informacje z kół dyplomatycznych).

VIII.

Zagłębie Saary.

Rada ligi narodów obraduje nad następującymi sprawami, dotyczącymi zagłębia Saary:

1) Mianowanie komisji rządzącej i jej przewodniącego. Ponieważ mandaty pp. majora Lamberta (belga), hr. Moltke-Fluitfelda (duńczyka) i Waughla (kanadyjczyka) członków komisji rządzącej oraz p. Kaula (francuza), jej przewodniącego, wygasały z dniem 13 lutego 1923 r. — rada musi zamianować na przeciąg roku nowych czterech członków komisji rządzącej, z których trzech musi pochodzić z krajów poza Francją i Niemcami. Jednakże zgodnie z traktatem mandat członków komisji rządzącej może być odnowiony. Przewodniczący musi być wyznaczony z łona członków komisji.

2) Obecność wojsk francuskich na obszarze Saary. W liście z dnia 18 sierpnia 1922 r. do sekretarza generalnego, rząd niemiecki zakłada protest przeciw obecności wojsk francuskich na obszarze Saary. Rząd niemiecki kładzie specjalny nacisk na to, że terytorium Saary jest obszarem plebiscytowym i że przebywanie wojsk jednego z mocarstw, zainteresowanych w wyniku plebiscytu wydatnie mu się nie licującym z charakterem terenu plebiscytowego.

W odpowiedzi na list rządu niemieckiego, przewodniczący komisji rządzącej, wysłuszczyl w liście z dnia 22 września 1922 r. powody wskutek których jest dla niej nieodzowną koniecznością obecność wojsk, bezpłatnie oddanych do jej dyspozycji. W pierwszym rzędzie chodzi o umożliwienie przywrócenia porządku w razie wybuchu zaburzeń. Przewodniczący podnosi, że liczba wojsk została zmniejszona z 10,000 (w lutym 1920 r.) do 4,500, a obecnie komisja rozporządza faktycznie 2,736 ludźmi (od kwietnia 1922 r.).

Na uwagi komisji rząd niemiecki odpowiedział listem z dnia 6-go grudnia 1922, który zostanie przedłożony radzie wraz z memoriałem na tenże temat, pochodzącym od niektórych stronnictw politycznych, reprezentowanych w radzie konsultacyjnej zagłębia Saary.

3) Obecność żandarmerji francuskiej w zagłębiu Saary. Rząd

niemiecki w dniu 23 sierpnia 1922 zgłosił protest przeciw obecności żandarmerji francuskiej na obszarze zagłębia Saary, stwierdzając, że obecność tej żandarmerji przeciw dyspozycjom i zasadom traktatu, przewidującym zaledwie tylko żandarmerję lokalną, oraz że skądinąd użytek robiony z owej żandarmerji nie da się pogodzić z zasadami podstawowymi systemu administracyjnego obszaru Saary.

W swych uwagach na ten temat przewodniczący komisji zagłębia Saary oświadcza, iż wbrew twierdzeniom rządu niemieckiego, bynajmniej nie czyni ona użytku z żandarmerji dla wypełniania pewnych rozkazów ogólnych, nakazujących przeprowadzenie badań o charakterze politycznym.

4) Jurysdykcja francuskich sądów trybunałów wojskowych. Komisja rządząca w zagłębiu Saary zakomunikowała swe uwagi wobec noty rządu niemieckiego, datowanej z dnia 28 sierpnia 1922 r., stwierdzającej sprzeczność z traktatem wersalskim, rozporządzenia komisji rządzącej z czerwca 1921 roku o jurysdykcji francuskich sąd wojennych na terytorium Saary.

Nota niemiecka i odpowiedź przewodniczącego komisji obszernie wysłuszczają stronę prawną sprawy i stan faktyczny. Między innymi, przewodniczący komisji stwierdza, że od czasu promulgacji tego rozporządzenia, żadna osoba cywilna nie stała przed takim trybunałem wojskowym.

5) Zarządzenia wstępne w celu przeprowadzenia plebiscytu. Jeszcze na sesji wrześniowej 1922 r., rada zastanawiała się nad zarządzeniami w celu ochrony dokumentów urzędowych w zagłębiu Saary, mogących służyć do określenia, którzy z mieszkańców obszaru będą mieli prawo do wzięcia udziału w plebiscytcie w 1935 roku. Rada mianowała wówczas na rok dawnego wice-kancelerza konfederacji szwajcarskiej p. Alfreda Bonzona na stanowisko tymczasowego komisarza archiwów, potrzebnych przy plebiscytcie. Pan Bonzon odczyta swój raport na posiedzeniu rady i wskaże, jakie dokumenty należy otoczyć specjalną opieką ligi narodów wobec plebiscytu.

Henryk Liński.

Pożyczka francuska dla Polski.

PARYŻ, 7 lutego. (Telegram własny „Głosu Polskiego“). — Francuska komisja finansowa uchwaliła 400 milionów franków pożyczki dla Polski na cele zakupu materiału telegraficznego i pocztowego oraz na cele narodowej obrony krajowej.

KANCLERZ AUSTRYACKI WYBIERA SIĘ DO WARSZAWY.

Po 20.000 mk. Nr.: 38157 50964 66998 68042.

WIEDEN, 7 lutego. (Telegram własny „Głosu Polskiego“). Kanclerz austriacki Seipel uda się w najbliższych dniach na ważną konferencję do Białogrodu, gdzie zabawi 2 dni. Po powrocie z Białogrodu poczyni kanclerz natychmiast przygotowania do zapowiedzianej swej podróży do Warszawy. Podróż jego do Warszawy stół w związku z nowym programem, przedłożonym przed kilku dniami w Paryżu przedstawicielom Anglii, Francji i Włoch, od których otrzymał pomyślnie dla Austrii zapewnienia.

Po 15.000 mk. Nr.: 16460 19061 42315 45603 48438 55321 60467 61574 64209-9684.

Po 10.000 mk. Nr.: 2877 4895 5776 5831 8298 8813 11267 12816 15189 17606 17725 21416 26534 27460 32806 37017 45068 47027 47294 47 521 48935 49311 51183 52043 52906 53439 54414 56072 57545 65805 65891 66226 69854 73652 75422 79971.

Wczoraj, w drugim dniu ciągienia czwartej klasy loterii państwowej, główniejsze wygrane padły, jak następuje:

40.000 mk. Nr.: 7565.

Po 30.000 mk. Nr.: 37165 70185.

Po 25.000 mk. Nr.: 41117 77376.

Loteria.

Główniejsze wygrane.

Wczoraj, w drugim dniu ciągienia czwartej klasy loterii państwowej, główniejsze wygrane padły, jak następuje:

40.000 mk. Nr.: 7565.

Po 30.000 mk. Nr.: 37165 70185.

Po 25.000 mk. Nr.: 41117 77376.

Odeon

Wkrótce

urocza ulubienica Łodzian

MIA MARA

w dramacie miłosnym p. t.

„Dziewczę z Picadilly“.

Czytajcie

Kurjer Wieczorny

Statystyka przestępczości w Polsce.

(Informacje z ministerstwa sprawiedliwości).

(Dokończenie).

Po rozpatrzeniu różnych kategorii przestępstw oraz podziału skazanych według zajęć, zatrzymać się teraz musimy na podziale skazanych według wieku. Jak zaznaczyliśmy już na samym początku na ogólną liczbę 23.319 skazanych wypada nieletnich, liczących od 10 do 17 lat życia 2375 osób. Na 100 osób skazanych przypada w odsetkach:

od 10 do 14 lat	2.55 proc.
od 14 — 17 lat	7.54 proc.
od 17 — 21 lat	22.54 proc.
od 21 — 30 lat	27.79 proc.
od 30 — 40 lat	18.62 proc.
od 40 — 50 lat	10.71 proc.
od 50 — 60 lat	7.19 proc.
od 60 — 70 lat	2.53 proc.
ponad 70 lat	0.78 proc.

Objawem wysoce niepokojącym ale wynikającym z żelazna koniecznością z powojennych stosunków społecznych jest duża liczba przestępców nieletnich. Ilość 2375 dzieci, które wytracone zostały przez fakt spełnienia czynu przestępczego z normalnego życia społecznego i które często z powodu ciężkiej sytuacji gospodarczej rodziny po odcierpieniu kary, lub opuszczeniu zakładu poprawczego wtrącone zostały z powrotem na drogę przestępczą, jest faktem o wielkiej doniosłości społecznej, wymagającym jaknajwiększej uwagi nie tylko odpowiednich władz ale i całego społeczeństwa.

Z ogólnej liczby 23.319 skazanych było:

wolnych	— 9199
znanych	— 4742
panien	— 2794
zameżnych	— 2067
wdów	— 843
wdowców	— 254
separowanych	— 9
rozwódzionych	— 8

Widzimy więc, że najwyższa liczba skazanych wypada na przestępców wolnych, co jest zjawiskiem zupełnie typowym i powszechnym we wszystkich państwach współczesnych. Charakterystycznym natomiast i niezmiernie ciekawym dla zagadnienia etjologii przestępczości jest wzrost przestępczości u wdów w porównaniu z przestępczością popelnioną przez wdowców (wdowy — 843, wdowcy — 254). Dokładne ustalenie tego faktu może być dokonane jedynie drogą zestawienia z wynikami ostatniego spisu ludności.

Jeżeli skutecznym podziałem skazanych podług wykształcenia, to otrzymamy liczby następujące:

Skazani, którzy ukończyli wyższy zakład — 20. Skazani z wykształceniem: średnim — 303, elementarnym — 2215, umiejący czytać i pisać — 8391, umiejący tylko

czytać — 740, nie umiejący ani czytać ani pisać — 11.527.

Po przytoczeniu powyższych danych postaramy się teraz wyciągnąć z nich odpowiednie wnioski, nie zapominając jednak, że nie rozporządzamy dotychczas szczegółowymi liczbami ani z zakresu samej przestępczości, ani z ostatniego spisu ludności i że dlatego wywody nasze mogą mieć charakter tylko zupełnie ogólny i dotyczyć jedynie zasadniczej kwestji: czy i w jakiej mierze wzrosła u nas przestępczość?

Porównując zaludnienie b. zaboru rosyjskiego przed wojną z ostatnimi danymi ogłoszonymi już na podstawie spisu z 30 kwietnia 1921 roku widzimy, iż b. Kongresówka wraz z kresami wschodnimi ma w chwili obecnej przeszło o cztery miliony więcej ludności, niż wypadało na b. zabór rosyjski przed wojną. Przestępczość zaś wynosi obecnie w ogólnej liczbie skazanych przeszło 23000 osób, a przed wojną w b. Kongresówce liczba ta wahała się między dziesięcioma a jedenastoma tysiącami osób. Widzimy więc, iż uwzględniając nawet wzrost ludności otrzymaną bardzo znaczne zwiększenie się przestępczości w naszym kraju. Fakt powyższy, będący niewątpliwie objawem wysoce szkodliwym, jest tem niemniej zjawiskiem zupełnie praworządym, który można było z łatwością a priori przewidzieć, zdając sobie sprawę z wpływu wojny i okresu powojennego na psychikę ludzką. Wzrost przestępczości po wojnie i w okresie rewolucji jest zjawiskiem stale powtarzającym się w historii i dlatego statystyka polska nie może stanowić pod tym względem żadnego wyjątku.

O ile jednak obecny stan rzeczy jest czemś koniecznym i zrozumiałym zarazem, o tyle utrwalenie się tego stanu byłoby już zjawiskiem groźnym dla naszego życia społecznego. Obowiązkiem tedy polskich ciał prawodawczych oraz odpowiednich władz jest zwrócenie baczniejszej niż dotychczas uwagi na sprawę przestępczości, której znaczenie dotąd nie było u nas należycie oceniane. W walce z przestępczością nie należy przytem zapominać, iż opieranie się wyłącznie na momencie represji nie może dać dobrych rezultatów, i że racjonalna polityka w tej dziedzinie wymaga raczej oparcia całej akcji na momencie prewencyjnym. Pamiętajmy bowiem, że najskuteczniejszą bronią w walce z przestępstwem jest zapobieganie mu i, że, jak słusznie powiedział Lacassagne, każde społeczeństwo ma takich przestępców, na jakich zasługuje. St. Arg.

Miasta w walce z drożyzną.

Magistrat m. Radomia zawiadomił magistrat łódzki, że zwrócił się — na zasadzie uchwały radomskiej rady miejskiej — do zarządu związku miast o podjęcie kroków u czynników miarodajnych, by wydały one szereg skutecznych zarządzeń w sprawie walki z drożyzną.

Za najważniejsze z takich zarządzeń magistrat m. Radomia uważa:

- 1) bezwzględny zakaz wywozu artykułów pierwszej potrzeby zagranicę;
- 2) zniesienie w art. 7 ustawy z dnia 5 sierpnia 1922 roku ustępu,

zwalniającego producentów rolnych od odpowiedzialności za pobieranie nadmiernych cen za produkty.

3) wypracowanie przez organa rządowe rozporządzenia wykonawczego do ustawy z dnia 5-go sierpnia 1922 r. w przedmiocie zmian w ustawie z dnia 2 lipca 1920 r. o zwalczaniu lichwy wojennej.

Postulaty m. Radomia były przedmiotem dyskusji na ostatnim posiedzeniu magistratu łódzkiego, który postanowił inicjatywę Radomia poprzeć i wystąpić do związku miast z analogicznym memoriałem.

Wiadomości bieżące.

DZISIEJSZA POGODA.

Komunikat państwowego Instytutu meteorologicznego. Prawdopodobny przebieg pogody w dniu dzisiejszym: Umiarkowany mróz i dość pogodnie we wschodniej części Polski; pochmurno i lekki mróz w zachodniej Polsce. Wiatry słabe, potem wzmagające się z kierunków wschodnich i północno-wschodnich.

Min. spraw wewn., a wybory uzupełniające do rady miejskiej.

Referat prasowy magistratu nadsyła nam następującą notatkę: W związku ze staraniami zarządu miejskiego o rządową pożyczkę aprowizacyjną dla Łodzi w kwocie 450 milionów, województwo nadesłało magistratowi odpis decyzji min. spraw wewn. (z dn. 5 stycznia 1923 r. nr. 6626 S. M.) w tej sprawie. Min. spraw wewn., mając na uwadze, że uchwała rady miejskiej, co do zaciągnięcia pożyczki, nie została powzięta, kwalifikowana większością 2-ch 3-ch głosów, wymagana ustawowo, odmówiło zatwierdzenia uchwały, domagając się jednocześnie, by prezydent m. Łodzi wykonywał obowiązki, wypływające z art. 15 „Dekretu o samorządzie miejskim”. Artykuł ten ma brzmienie następujące: „Jeżeli w ciągu trwania okresu wyborczego wyzerpie się lista zastępców, a brak jest więcej, niż 10 procent ogólnej liczby radnych, burmistrz, względnie prezydent, winien na podstawie ostatniej listy wyborczej, zarządzić wybory uzupełniające”.

Ponieważ min. spr. wewn. już po raz drugi odmawia zatwierdzenia uchwały rady miejskiej w sprawach finansowych, opierając się na powyższych objętościach formalnych, kwestja przeprowadzenia wyborów uzupełniających staje się — ze względu na dobro gospodarki miejskiej — niezmiernie pilną i aktualną, wobec czego magistrat postanowił przedsięwziąć wszelkie kroki, celem przyspieszenia wyborów częściowych.

Rezygnacja p. Arndta.

W dniu wczorajszym ławnik Arndt zgłosił na ręce prezydenta Rzewskiego swą rezygnację, komunikując, że — wobec uchwały rady miejskiej — składa jednocześnie protest przeciwko tendencyjnemu, jego zdaniem, oskarżeniu komisji i prosi o odebranie mu agend wydziału budownictwa. P. Arndt złożył, prócz tego, następujące oświadczenie na piśmie:

„Do pana prezydenta m. Łodzi.

Wobec czynionych mi zarzutów absolutnie bezpodstawnych, co wykaże w przyszłości śledztwo, dla dobra sprawy i należytego jej wyjaśnienia, uważam za właściwe i celowe zrzec się zajmowanego przeze mnie urzędu ławnika magistratu. Łódź, dnia 7 lutego 1923 r.

Leopold Arndt”.

Na posiedzeniu magistratu, odbytem również w dniu wczorajszym, uchwalono przyjąć rezygnację p. Arndta.

Osobiste.

Wybrany w dn. 30 ub. m. przez radę miejską ławnik inż. Ludwik Dziemiański wprowadzony został wczoraj w urządowanie, w charakterze ławnika wydziału handlowego.

Nowy kierownik wydziału budownictwa.

Na miejsce b. ławnika p. Arndta prezydent wprowadził wczoraj w urządowanie, w charakterze kierownika wydz. budown., p. wiceprezydenta inż. dr. Waryńskiego, przedstawiając go urzędnikom wydziału.

Budowa domu ludowego.

W konkursie na sporządzenie planu budowy domu ludowego bio

SPRAWY OŚWIATOWE.

Stosunki higieniczne w szkołach średnich.

Stosunki higieniczne w O. S. Ł. ujęte ze stanowiska higieny szkolnej, dalekie są, z pewnymi wyjątkami, od stanu, który mógłby zadowolić. Już liczba lekarzy, których ilość jest mniejsza od ilości szkół, daje wiele do myślenia. 19 szkół posiada lokale odpowiednie, 27 szkół — względnie odpowiadające warunkom higieny, choć nie mieszczące się w domach, budowanych specjalnie na cele szkolne, 45 lokali uznała odpowiednia komisja za zupełnie nieodpowiednie dla celów szkolnych. Ankieta, przeprowadzona niedawno w tej kwestji, wykazała: lokal własny odpowiedni posiada 18 proc. szkół, lokal wynajęty możliwy — 38 proc. szkół, lokal wynajęty nieodpowiedni — 44 proc., lokal skanalizowany — 49 proc., nieskanalizowany — 51 proc., niedostateczna ilość powietrza w klasach — 27 proc., podłoga niezabezpieczona od kurzu — 47 proc., brak przy szkole dziedzińca — 18 proc., ławki 2 osobowe — 98 proc.

Nadto podkreślić należy prymitywność urządzeń ustunowych, brak łazienek, odpowiednich umywalki, które posiada zaledwie kilka szkół. Do tego przylacza się jeszcze przepełnienie klas, które spotyka się zawsze w klasach średnich, t. j. tych, w których, ze względu na okres dojrzewania, higiena winna być ściśle prze-

strzegana. Niektóre klasy liczyły 73 uczniów, a liczba 60 była zjawiskiem powszechnym, co dowodzi, że często dla celów finansowych lekceważono sobie zdrowie fizyczne i duchowe młodzieży.

Również dużo do życzenia pozostawia wychowanie fizyczne. W 18 proc. szkołach ucza gimnastyki nauczycielowie wykwalifikowani, a w 11 proc. szkół brak ich zupełnie. W 71 proc. szkół ucza gimnastyki siły niewykwalifikowane. Na ogólną ilość 73 szkół, na które na wyżej wymienioną ankietę nadeszły odpowiedzi, w 39 szkołach brak sali gimnastycznej, a w 34 sala rekreacyjna jest jednocześnie salą gimnastyczną. Boisk własnych i dziedzińców niema w 48 szkołach. By ten stan zmienić kuratorium i min. W. R. i O. P. wydało odpowiednie okólniki, zywające do kulturywania sportu, którą to kwestja, na szerszą skalę, w Łodzi zajęła się komisja wychowania nozaszkolnego.

W ścisłym związku z wychowaniem fizycznym, z większym jednak uwzględnieniem pierwiastka moralnego, pozostaje harcerstwo, które posiada drużyny w 15 szkołach. Opieka nad drużynami w szkołach oddana jest specjalnie wychowawcom, a członkowie kuratorium pracują tak w patronacie, jak w instytucie harcerskim.

Z miejskiego uniwersytetu powszechnego.

W najbliższym czasie zajdzie szereg zmian w m. u. p. i nastąpi reorganizacja wykładów, szczególnie w dziedzinie nauk społecznych, która odbywać się będą nie, jak dotąd, w poszczególnych szkołach, lecz w dzielnicach. Inowacja

powyższa wprowadzona zostaje ze względów oszczędnościowych. W sprawie tej reorganizacji skierowano do prelegentów okólnik, aby sprecyzowali swe poglądy na program prac. (bip).

Z kinematografu oświatowego.

W ostatnim programie kinematografu oświatowy wyświetla przełobkę powieści Stefana Żerom-

skiego „Wierna rzeka”. Z obrazu tego winno skorzystać nauczycielstwo szkół powszechnych. (bip).

Z rady szkolnej powiatowej.

W piątek rozpoczyna się w sali rady miejskiej kursa ogrodnicze dla nauczycielstwa, na które zapisało się 20 kandydatów, po jednym z każdej gminy. Jedynie Zgierz wysłał kilku kandydatów.

Jakkolwiek nauczycielowie ci otrzymali na czas trwania wykładu 5-dniowy urlop, jednak przerw w nauce nie będzie, gdyż znaleziono odpowiednich następców. (bip).

ra udział architektki Raniecki i Stieflman z Warszawy oraz Lande, Kaban, Minc, Lisowski i Lubert z Łodzi. (bip).

O uzgodnienie planów budowlanych.

Magistrat łódzki otrzymał — za pośrednictwem okr. dyr. robót publicznych — odpowiedź na memoriał, wystosowany do min. robót publ. w sprawie uzgodnienia miejskich planów zabudowy z zamierzeniami budowlanymi min. kolei żel. oraz min. spr. wojskowych. W odpowiedzi tej min. rob. publ. zaznacza, iż zgadza się na dezyderaty zarządu m. Łodzi, prosi min. kolei żel. o współdziałanie z magistratem łódzkim w kwestiach budowlanych oraz proponuje min. kolei żel. bądź zwołanie wspólnej konferencji z magistratem m. Łodzi i okr. dyr. rob. publ., bądź też przekazanie spraw rozbudowy miejscowej insp. drogowej oddz. II warsz. dyr. kolei państwowych.

W sprawie taryfy dorożkarskiej.

Celem uregulowania sprawy taryfy dorożkarskiej w Łodzi magistrat postanowił zwrócić się do wydz. handlowego o ułożenie projektu taryfy w sposób, umożliwiający szybka orientację pasażera; na przyszłość nowe taryfy będą w razie potrzeby automatycznie podwyższane decyzją magistratu. Poza tem magistrat postanowił wystąpić do komisarza rządu na m. Łódź o wydanie zarządzeń dla policji, by ustanowiona taksa była pod surową odpowiedzialnością przestrzegana. Wydz. handl. ob-

myśli jednocześnie środki, które zmuszą dorożkarzy do wyremontowania i odświeżenia dorożek, znajdujących się dziś przeważnie w stanie brudnym i zaniedbanym.

Aparaty świetlne dla teatru miejskiego.

Magistrat postanowił nabyć dla teatru miejskiego specjalne aparaty świetlne, pozwalające obejść się w wielu wypadkach bez kosztownej wystawy naturalistycznej lub stylizacyjnej. Posługiwanie się aparatami świetlnymi stanowi dla teatru ogromną oszczędność, tembardziej, że aparaty te podnoszą artystyczną wartość wystawianych sztuk, zaś amortyzacja aparatów może być rozłożona na lat 40—50.

Maszyny do szycia.

Sekcja pomocy ofiarom wojny przy polskim czerwonym krzyżu, oddziale w Łodzi, uprasza o składanie do biura P. C. K. (ulica Piotrkowska nr. 96) ofert na używane nożne maszyny do szycia.

U esperantystów.

W styczniu roku bież. stowarzyszenie esperantystów „Laboro” (Praca) w Warszawie, mające na celu rozpowszechnianie języka międzynarodowego esperanto wśród klasy pracującej, utworzyło oddział w Łodzi przy ul. Zamenhofska 17. W oddziale łódzkim w b. m. rozpoczęła się kursa esperanta. Zapisy przyjmuje i wszelkich informacji udziela sekretariat O. Ł. „Laboro” we wtorek i czwartki od godz. 8 — 10 w. przy ul. Zamenhofska 17. (bip).

Raut bez karoty.

Jutro, w piątek, odbędzie się w sali filharmonii wielki raut, urządzony celem zasilenia funduszu „Przytuliska dla sierot”.

Karnawał dziecięcy.

W sobotę, dnia 10 i w niedzielę dn. 11 b. m. o godz. 2 m. 45 odbędzie się w teatrze „Casino” tylko 2 przedstawienia dla dzieci p. n. „Karnawał dziecięcy”.

Teatr i muzyka.

Teatr miejski.

Dzisiaj dla zresześci „Siaba kobleta” z p. Barwińska w roli tytułowej. W piątek premiera komedii „Gołębie serce”.

Najbliższe koncerty 16dzkiej orkiestry filharmonicznej. 18 poranek ludowy poświęcony „Muzyce romantycznej”.

Młodociani oszuści.

W kooperatywie pracowników kolejowych zatrzymano 13-letnie go Tadeusza Heresztyna, zam. przy ul. 6-go Sierpnia 94.

RUCH ZAROBKOWY. Strejk w przemyśle pończosznicy trwa.

We wtorek, dnia 6 b. m., odbyło się zebranie strejkujących robotników fabryk pończosznicych, nie przybyli i tylko przesłali list na którym przedstawiciele robotników złożyli sprawozdanie z dotychczasowego przebiegu akcji.

O płace pracowników kinematograficznych.

Wczoraj odbyło się posiedzenie komisji organizacyjnej związku zawodowego pracowników kinematograficznych. Na porządku dziennym znalazła się sprawa związku, nie funkcjonującego już od dłuższego czasu.

bec tego Heresztyna aresztowano. Podczas śledztwa okazało się, iż już od dłuższego czasu kilku chłopców w ten sposób oszukiwało kooperatywę.

Lejzor Rusak, zam. przy ul. Kielma 42; dokonał on właśnie kradzieży farby, o czym świadczyły poplamione farbą ręce.

W tym samym czasie wywiadowca urzędu śledczego Domagała, przechodząc ulicą Konstantynowską, przy rogu Zachodniej zauważył stojących 3 mężczyzn i jedną kobietę.

Dzieje kradzieży farb.

Przy ul. Szkolnej nr. 8 znajduje się skład farb Jerzego Szulca. Onegdaj wieczorem, gdy syn właściciela, Erwin, wrócił do domu, zauważył w bramie podejrzanego osobnika.

Życie i sąd.

Pod grozą kary śmierci.

Życie stwarza fakt, nieprawdopodobniejsze niż „bajki z tysiąca i jednej nocy” i więcej fantastyczne, niż powieści Verne’go lub „denesze własne” z Londynu pewnych gazet.

Czy bowiem myślał kiedyś 23-letni Józef Stolarek, o którym wiadomo nawet, czy umie pisać i czytać, że ni z tego, ni z owego — zostanie nagłe a niespodziewanie urzędnikiem państwowym?

Otóż nęwnego wieczoru jakiś wartownik nie przybył do służby na stacji Kuluszki.

Stalo się. Szczęśliwy acz niezadowolony wybraniec losu otrzymał posadę kolejową.

Tej samej nocy, gdy Stolarek objął swe czynności, dokonano kradzieży w pociągu towarowym nr. 3386 - 1083 na przystanku Zakowice - Rokiciny.

Zawiadomiono o tem policję. Ta, poszukując złoczyńcy, znalazła ślady maki, przesypanej ziemią.

Człowiek omaczony tłomaczył się, że kurl od żołnierzy trochę maki.

Takie jasne tłumaczenie się przytrzymanego, — a był nim Józef Śmiechowski — wartownik kolejowy — wydało się policji zbyt ciemne i niezgodne z prawdą.

mowa! ja przez dwanaście godzin, lecz i wolność. W rzeczywistości było inaczej z kaprysem fortuny.

W streszczeniu historia Stolaraka wygląda tak: wieczorem 25 sierpnia został wartownikiem (na 12 godzin), mianowany przez jakiegoś stróża kolejowego.

Tak Stolarek noszedł do więzienia, jako zwykły robotnik, a przed sądem okręgowym zaprezentował się dn. 7 lutego, jako „urzędnik państwowy”.

Gdyby bowiem sąd uznał jego winę w myśl oskarżenia, Stolarek ponieósłby śmierć tak samo zresztą jak i Śmiechowski.

Sąd, po dłuższej naradzie, skazał obwinionych: Śmiechowskiego na 5 lat, a Stolaraka na 4 lata ciężkiego więzienia.

Obaj obwinieni bronili się na rozprawie w ten sam sposób, co i na śledztwie.

Sąd, po dłuższej naradzie, skazał obwinionych: Śmiechowskiego na 5 lat, a Stolaraka na 4 lata ciężkiego więzienia.

Widmo śmierci zginęło podczas odczytywania wyroku. Wszyscy odetchnęli. Ale Stolarakowi odebrano wyrokiem godność b. „urzędnika państwowego”, którą rzekomo posiadał w służbie przez 12 godzin.

Wystawa i sprzedaż mebli

własnej fabryki mebli „Daheim” w Gdańsku, Langfuhr, Główna 17.

Upraszamy o zwiedzenie wystawy, która otwarta została w dniu 6-ym lutego 1923 r. w lokalu „Amerpolu” Piotrkowska 56.

977-5

Kapusty kiszonej wybornej, trwalej, 30 wagonów (w beczkach nowych, dębowych po 235 kg.) ma do oddania. Znaczek na odpowiedź. B. T. Borowski, Poznań, Rynek Jeżycki 2.II. Tel. 2214. 116-1

Dr. Edmund Ekkert Dr. med. Z. GOLC Choroby skórne i weneryczne. Chor. skórne i weneryczne. Godz. przyj.: od 11 do 1 i pół i od 6 do 8. Dla pan od 5-6 W niedzielę i święta od 10-1 w pol. Ul. Andrzeja 3, I p. 1435-10

Dr. med. Zeligsonowa Kupuję brylanty, złoto, srebro, perły, diamenty, biuterię — stare zęby, ze arki oraz futra i rywany. Konstantynowska 7, Miłoch, prawa ofierna I piętro 659-10

Tania wyprzedaż bielizny trykotowej i wielki wybór BLUZEK poleca Sztelzner i Weber Łódź, Piotrkowska Nr 141. 610-15

Stenotypistka z gruntowną znajomością polski go i niemieckiego z dużą praktyką poszukiwana. Chemiczna fabryka „Ergasta” C. Nagórski, Starogard-Pomorze. 96-2

SZUMACHER Choroby skórne i weneryczne. Godz. przyj.: od 5-7 i pół w niedz. święta od 11-1 po po. Benedykta 142 I (6-go Sierpnia) 099-11

Maszynista (stusarz) od zaraz poszukiwany. Wyk. Parb Ryszard Schroeder, ul. 28-go Pułku Sirzeick. Kaniewskich 44. 103-1

Na raty! Kupię rower (męski) w dobrym stanie. Oferty do „Głosu Polsk.” pod „Rower”. Uwaga! Udzielamy gwarancji za solidne wykonanie; przyjmujemy rzeczy wzamian.

Rutynowany buchalter poszukiwany na 3 godziny dziennie. Oferty do „Głosu” d/ta „K. W.” 964-3

Angielska przedziałnia czesankowa poszukuje doświadczonego starszego majstra do wydziału przygotowawczego i do przedziałni. Zgłoszenia pod „N. O. 14” do admin. „Głosu Polskiego” 016-3

Dr. Lewkowicz Choroby skórne i weneryczne. Konstantynowska 12. Godz. przyj.: od 5-7 i pół w niedz. święta od 11-1 po po. 783-1

Pianino „Serefera” mało używane do sprzedania Pośrednictwo wykluczone. Gdańska 51a, I p. front m. 5, od 12-2 pp. 51-1

F. Krzyżowski i S-ka. Kupię rower (męski) w dobrym stanie. Oferty do „Głosu Polsk.” pod „Rower”.

Porady buchalteryjne spółkom i orzan odpow. spółkom akcyjnym i firmom handlowym wozdla. zachowując ścisłą dyskrecję, udziela rutynowany fachowiec, który zestawia też bilanse. Oferty pod „H. N. 22” przysyła. Adm. „Głosu Polskiego” 20-8-2

Teatr żydowski „SCALA” Cegielniana Nr 18.

Ostatni wieczór pożegnalny przed wyjazdem do Warszawy, znakomitych artystów żydowskich Miszy Fliszona, Wery Zasławskiej i braci Fenigsztajnow.

Wielki wieczór humoru i pieśni ludowych „Sobotwór” będą: kom. w 2 akt. A. Awerczenki „Zwarjowany talmuysta” scena w 1 akt. J. L. Perca Pieśni ludowe wykonane przez — Zasławską, Fenigsztajna i Struga cza

Niewyjaśniona sytuacja w Lozannie.

CZY TRAKTAT BĘDZIE PODPISANY.

PARYŻ, 7 lutego. (Pat). Havas. Delegacja turecka w Lozannie zgodziła się na projekt traktatu pokojowego, wobec którego zajmowała dotychczas stanowisko odmowne. Oświadczenie to jednak przyszło do Londynu za późno. Ismet basza chce opuścić Lozannę we środę o 8-ej rano. Spodziewają się, że rząd angielski udzieli odpowiedzi na propozycję Ismeta. Z dobrze poinformowanych źródeł potwierdza się wiadomość, że turcy uczynili propozycję Curzonowi w sprawie zawarcia odrębnego pokoju, jednakże oficjalnego potwierdzenia tej wiadomości dotąd niema.

PARYŻ, 7 lutego (PAT). Dyplomatyczny współpracownik Havasa dowiaduje się z dobrze poinformowanego źródła, iż rząd angielski zawiadomił rząd francuski o swej gotowości do lojalnego rozpatrzenia propozycji, które Ismet aliantom przedłożył. Jak się zdaje, Anglia zamierza wyłączyć z traktatu pokojowego kwestię klauzuli gospodarczych. Anglia jednak wzbrania się podjąć rokowania wbrew woli Turcji, która o dobrą wolę. Prezydent ministrów francuski zawiadomił wczoraj wieczorem telegraficznie kierownika delegacji tureckiej, iż delegacja turecka powinna natychmiast zakomunikować swoje ostateczne warunki, któreby była gotowa podpisać.

STANOWISKO ANGLIJI.

BERLIN, 7 lutego. (Telegram własny „Głosu Polskiego“). Prasa angielska omawia w złośliwym tonie ostatnie zabiegi poczynione w Lozannie, celem doprowadzenia w ostatniej chwili jeszcze do podpisania układu i nazywa cały ten incydent lozańsko-paryski tragifarszą, zaaranżowaną przez Francję.

Najwybitniejsi publicyści angielscy zastanawiają się nad tem, co mogło spowodować Poincarę do wystąpienia w imieniu Turcji z propozycją

niemożliwą do zrealizowania chociażby dlatego, że część delegacji wczoraj już opuściła Lozannę i że wyjechał przedewszystkiem przedstawiciel drugiej, zawierającej układ, strony, Venizelos.

Cała sprawa, powiada prasa angielska, zaczyna się gmatwać jeszcze bardziej wskutek oświadczenia delegacji tureckiej, iż poczynione przez Poincarę kroki w Londynie, nie były spowodowane absolutnie przez Ismeta-baszę.

LONDYN, 7 lutego. (Pat). Curzon oświadczył wobec przedstawicieli prasy, że mimo koncesji ze strony sojuszników turcy targowali się jeszcze o niektóre punkty i dodał, że uczynił wszystko dla osiągnięcia porozumienia, a nawet opóźnił swój wyjazd z Lozanny. Curzon stwierdził następnie, że istotnie czyniono mu propozycję w sprawie odrębnego pokoju, ale propozycje te odrzucił, oświadczając, że tylko bezwzględnie solidarne postępowanie sojuszników może doprowadzić do osiągnięcia pokoju, oraz do uzyskania trwałych podstaw traktatu.

LONDYN, 7 lutego. (PAT). Rada min. zastanawiała się nad propozycjami Ismeta baszy. Rząd angielski uważa propozycję Ismeta za niedostatecznie poważną i widzi tylko jeden sposób rozwiązania kwestii, a mianowicie podpisanie układu, po udzieleniu przez rząd angielski bezpośrednich i absolutnych gwarancji.

ISMET WYJEŻDZA.

LOZANNA 7 lutego. (Pat). Po naradzie, odbytej z sekretarzem konferencji, Ismet basza oznajmił, że dziś rano opuści Lozannę.

LOZANNA, 7 lutego. (PAT). Przed opuszczeniem Lozanny Ismet basza stwierdził, że wedle przekonania delegacji tureckiej tylko całość projektu traktatu powinna być zbadana. Wszystkie sprawy, co do których nie nastąpi

pilo porozumienie w d. 4 lutym z wyłączeniem klauzul ekonomicznych powinny być przedmiotem późniejszych rokowań.

TURCJA UWAŻA KONFERENCJĘ ZA ZAWIESZONĄ.

LOZANNA, 7 lutego. (PAT). Ismet basza oświadczył przed odjazdem z Lozanny, iż nie jest rzeczą Turcji wysuwać nowe propozycje i że delegacja turecka uważa konferencję raczej za zawieszoną aniżeli zerwaną i że warunki zawieszenia broni, zawarte w Mudanii, pozostają w mocy.

ZIŁA WOLA TURCJI.

LONDYN, 7 lutego. (PAT). „Times“ zarzuca we wstępnym artykule Turcji złą wolę i stwierdza, że turcy ciernią na dziedzinie nieporozumienia psychologii europejskich. Wystarcza, ażeby Ismet przeczytał francuskie dzienniki, a przekona się, że jednolity front sojuszników jest jeszcze bardziej skonsolidowany.

WYJAZD DELEGACJI ROSYJSKIEJ.

LOZANNA, 7 lutego. (Pat). Dziś opuszcza Lozannę delegacja rosyjska.

PRASA NIEMIECKA W OBRODNIENIE ANGLIJI.

BERLIN, 7 lutego. (Telegram własny „Głosu Polskiego“). Prasa niemiecka, omawiając zerwanie rokowań lozańskich, dowodzi, że powodem zerwania tego nie były żądania angielskie, lecz wygórowane żądania francuskie. Pomiędzy Turcją a Anglią miało, według zapewnień prasy niemieckiej, dojść do zupełnego porozumienia w sprawie Mossulu i Gallipoli, natomiast stawiane przez Francję żądania finansowe i gospodarcze zostały przez Turcję odrzucone. Jedynie tylko dlatego, że w ostatniej chwili poczynała Francja pewne ustępstwa i koncesje na rzecz Turcji, wyłonila się możliwość zawarcia w ostatniej chwili układu.

Według oświadczenia Cziczerna do dziennikarzy francuskich nie byłoby to, gdyby układ nawet podpisano, pokój trwały, konwencje lozańskie bowiem, odnoszące się do cieśnin morskich, musiałby być niezadługo pogwałcone.

Przebieg i skutki sankcji. Akcja francuska.

DALSZE SANKCJE.

PARYŻ, 7 lutego. (AW). „Echo de Paris“ podaje, jakoby w Düsseldorfie miarodajne czynniki francuskie przygotowywały dalsze sankcje, które polegać będą na dalszej blokadzie. Po uniemożliwieniu wywozu węgla nastąpi zakaz wywozu produktów przemysłu metalurgicznego, oraz zakaz przywozu rudy i innych materiałów, niezbędnych dla zagłębia Westfalsko-Nadreńskiego.

POBIERANIE CELI.

BORDEAUX, 7 lutego. (AW). Według doniesień dzienników władze okupacyjne przystąpiły do pobierania cła w Düsseldorfie i Duisburgu.

W przeciągu jednego dnia wczorajszego zebrano około 200 milionów marek.

REPRESJE.

OFENBURG, 7 lutego. (Pat). Wojska francuskie obsadziły wczoraj Urloffen w okolicy Appeweln. Donoszą również, że francuzi obsadzili urząd pocztowy i w Ofenburgu wydaliłi wszystkich urzędników pocztowych oraz aresztowali dyrektora poczty.

BERLIN, 7 lutego (Pat) Wolf. Jak donoszą z Essen okupacja francuska coraz bardziej daie się we znaki Niemcom, mimo, że liczba wojsk francuskich została zmniejszona. — Właściciele hoteli zażądali 24 milionów marek za kwatery dla oficerów. Nieobliczo-

ne są jeszcze koszty mieszkań prywatnych dla urzędników i wojsk okupacyjnych, wynoszących około 374 miliony marek.

ŚCISŁY KORDON.

BERLIN, 7 lutego. (AW). „Vossische Zeitung“ dowiaduje się z Essen, że kordon wojskowy w Ruhrze jest bardzo ścisły. Kontrola nad węglem jest do tego stopnia szczegółowa, iż pomimo usilnych starań nie mogą Niemcy zmylić czujności straży francuskich.

SOCJALIŚCI FRANCUSCY WOBEC OKUPACJI.

LILLE, 7 lutego (Pat.) Kongres socjalistów odrzucił propozycję partii komunistycznej w sprawie utworzenia jednolitego frontu dla podjęcia akcji przeciwko okupacji zagłębia Ruhry.

Taktyka Niemiec.

W PRZEDEDNIU KAPITULACJI NIEMIECKIEJ.

PARYŻ, 7 lutego. (AW). Korespondent „Times'a“ dowiaduje się, że w kołach poinformowanych krąży pogłoski, jakoby Niemcy byli w przededniu kapitulacji. Na giełdzie dewizy francuskie

podniosły się o 2 punkty. Jednakże w kołach oficjalnych zachowują nadal rezerwe.

PESYMIZM PRASY NIEMIECKIEJ.

BERLIN, 7 lutego (Telegram własny „Głosu Polskiego“) Prasa niemiecka omawia ponownie pod-

róż Letroquera i Weyganda do zagłębia Ruhry i zaznacza przytem, że jest ona najlepszym dowodem po temu, iż wszelkie optymistyczne przepowiednie co do dalszego rozwoju wypadków w zagłębiu Ruhry są zupełnie bezpodstawne.

Wtorek, d. 13 b. m. Sala Filharmonji od 11 i pół wiecz. do rana

„Ostatnia noc Karnawałowa“ Wielka Maskarada

ECHA PARYSKICH PERTRAKTACJI ZE STINNESEM.

BERLIN, 7 lutego. (Telegram wł. „Głosu Polskiego“).

Prasa włoska przytacza cały szereg wiadomości o pertraktacjach, które Stinnes prowadził z przedstawicielami przemysłu francuskiego i wyraża przypuszczenie, że wyjazd kanclerza Cuno do zagłębia Ruhry stoi w związku z jego próbami wysondowania opinii przemysłowców niemieckich. Wia- domość tę wyzyskuje francuskie min. spraw zagr. głównie w tym celu, aby nie dopuścić do jakiegokolwiek wymiany zdań między przemysłowcami i ażeby pokrzyżować wszelkie podjęte kroki na drodze do porozumienia. Poincare jest, zdaniem prasy włoskiej, przeciwny jakimkolwiek pertraktacjom z ludźmi prywatnymi i okazuje raczej skłonność pertraktowania z przedstawicielami rządu rzeszy.

Prasa niemiecka wyciąga z tego, co Poincare oświadczył w niedzielę wieczorem na bankiecie stowarzyszenia dziennikarzy socjalistycznych, dalekoidące wnioski, i zaznacza, że Poincare byłby gotów do wszczęcia z Niemcami rokowań jedynie na podstawie kapitulacji Niemiec.

NOWY PROTEST.

BERLIN, 7 lutego. (AW). Rząd niemiecki przygotował nową notę z protestem przeciwko wkroczeniu wojsk francuskich do Badenu.

Termin wręczenia noty dotychczas nie ustalony.

SOCJALIŚCI ZA KONTYNUOWANIEM OPORU.

BERLIN, 7 lutego. (AW). Wydział partyjny obu grup socjalistycznych przyjął po ożywionej dyskusji rezolucję, stwierdzającą konieczność kontynuowania oporu przeciwko okupantom francuskim również ze strony robotników.

Rezolucja jednocześnie odżegnuje się od „nacionalistycznej hecy“, domagając się walki z reakcją. Dalej rezolucja stwierdza, że walka robotników prowadzona jest jakoby z własnej inicjatywy, nie zaś z polecenia rządu niemieckiego.

SKUTKI BLOKADY.

BERLIN, 7 lutego. (AW). Komunistyczna „Rothe Fahne“ pisze, że większość dzienników burżuazyjnych zanewniała, jakoby Niemcy obficie i na długi czas są zaopatrzone we wszystko. W istocie jednak blokada daje się już odczuwać. Przemysł włókienniczy i metalowy zmniejszył już swoją produkcję. Robotnicy pracują zaledwie kilka godzin dziennie. Nie wystarczy głosić hasła „aż do końca“, trzeba zapewnić środki egzystencji.

W ESSEN.

LONDYN, 7 lutego. (PAT). „Evenings Standard“ przynosi korespondencję z Essen. Korespondent donosi, że rząd niemiecki wznowił propagandę, która głosi o głodzie wśród mieszkańców terenów okupowanych. Korespondent stwierdza, że Niemcom jednak nie brakuje niczego.

Na przestrzeni 200 mil. angielskich korespondent widział zaledwie 200 żołnierzy.

Wtorek, d. 13 b. m. Sala Filharmonji od g. 9 — 11 i pół wiecz.

Wielki Kabaret

REPRESJE FASZYSTÓW WZGLĘDEM KOMUNISTÓW. Masowe aresztowania.

RZYM, 7 lutego (Telegram wł. „Głosu Polskiego“). — Policijne władze faszystów rozpoczęły masowe aresztowania przywódców maksymalistów, anarchistów i komunistów.

W ciągu dnia wczorajszego aresztowano w samym Rzymie przeszło 400 osób, w Medjolanie 120, we Florencji 20, w Turynie blisko 200. Wśród maksymalistów panuje z tego powodu wielkie zaniepokojenie, a jednocześnie i wzburzenie. Na dziś zapowiedziano kilka wieców protestacyjnych, wszelako policja wydała zakaz zwalniania wieców pod groźbą rozbicia ich przemocą.

W Medjolanie zgromadził się dziś rano kilkunastotysięczny tłum socialistów maksymalistów, który chciał urządzić pochód demonstracyjny. Demonstrantów rozpedzono przy pomocy straży ogniowej.

ARESZTOWANIE PRZYWODCY KOMUNISTÓW WŁOSKICH.

RZYM, 7 lutego (Telegram wł. „Głosu Polskiego“). — Przywódca komunistów włoskich Bordiga został aresztowany i osadzony w więzieniu. Prasa włoska dopatruje się w aresztowaniu tem zapowiedzi wszczęcia przeciwko komunistom prześladowań na wielką skalę.

ŚWIATOWY KONGRES SOCJALISTÓW W GDAŃSKU.

GDAŃSK, 7 lutego (Telegram własny „Głosu Polskiego“). Światowy kongres socialistów, odbywający się co 2 lata, odbędzie się w roku bieżącym w Gdańsku.

Ostatni kongres odbył się w roku 1921 w Karlsbadzie, gdzie wyznaczono Gdańsk jako miejsce przyszłego zjazdu. Spodziewane jest przybycie około 3000 uczestników. Zjazd rozpocznie się 5-go sierpnia.

KONFERENCJA W HELSINGFORSIE.

WARSZAWA, 7 lutego (A. W.) W końcu b. m. ma się w Helsingforsie odbyć konferencja przedstawicieli Polski i państw nadbałtyckich. — Konferencja będzie miała charakter konferencji ekonomicznej, celem zebrania materiału dla przyszłych traktatów handlowych pomiędzy państwami bałtyckimi.

WARSZAWA, 7 lutego (A. W.) Na czele delegacji polskiej, która ma udać się do Helsingforsu na konferencję ekonomiczną państw bałtyckich stać będzie p. Henryk Strassburger, który ma być mianowany podsekretarzem stanu w ministerstwie spraw zagranicznych.

SKODA KORZYSTA.

PRAGA, 7 lutego. (PAT). Bohemia donosi, że zakłady przemysłowe Skody otrzymały zamówienia z Anglii, Włoch, Szwajcarii i Danii. Przypuszczają, że jest to na skutek zawieszenia prac we fabrykach zagłębia Ruhry.

Wtorek, d. 13 b. m. Sala Filharmonji

Wielki Kabaret i MASKARADA

Wtorek, d. 13 b. m. Sala Filharmonji

Bilety wejścia służą jednocześnie na Kabaret i Maskarade

Lawrót do walki z drożyzną.

Powołanie nadzwyczajnego komisarza do walki z drożyzną i przyznanie mu szerokiej pełnomocności w tej mierze jest wyraźną wskazówką, że rząd uznał za błędną i szkodliwą politykę bierności, na którą wkroczyły rządy ostatnie. Trzeba stwierdzić, że rezygnacja z walki była w swoim czasie następstwem dwu faktów jako środków nacisku na politykę gospodarczą. Przede wszystkim w kołach, roszczących sobie pretensje do znawstwa spraw ekonomicznych, dowodono, że tylko bezwzględna wolność handlowa doprowadzi do równowagi. Taką opinię ogłosił nawet zjazd ekonomistów. Drugim faktem był nacisk sfer rolnych, które nie tylko uniemożliwiły utrzymanie kontyngensu, lecz wszelkie transakcje rolne wyłączyły z zakresu spekulacji i lichwy handlowej.

Rzeczywistość rozwiała wszelkie optymistyczne złudzenia. Drożyzna coraz wzrastała, aż doszła do oszałamiających rozmiarów. Wolna gra podaży i popytu zgoliła się nie przyczyniła do umiarkowania wzrostu cen. Wyjście handlu płodami rolniczymi z zakresu prawodawstwa dotychczasowego lichwy i spekulacji musiało też z konieczności spotęgować powszechną drożyznę, bo ceny zboża rozstrzygają o ogólnym kierunku cen.

Musiano przyjąć do wniosku, że w tem wszystkim nie było rozsądnej myśli ekonomicznej, że grały tu rolę tylko interesy klasowe, albo niedowarzone sady samozwańczych ekspertów.

Rezultat był jednak ten, że w tej chwili niema ustaw wykonawczych, pozwalających na skuteczną walkę z drożyzną. Trzeba wszystko budować na nowo. Tymczasem panuje bezkarność i ona jest motorem orgji drożyznianej. Przy największych wysiłkach reakcja wymagać będzie długiego okresu czasu. Bez współdziałania sejmu, który musi wydać nowe prawa, nie osiągnie się trwałego rezultatu.

Ważny jest już jednak sam zwrot w nastrojach rządu. Jeśli rząd krocząc będzie konsekwentnie tą drogą, to po pewnym czasie zdoła złagodzić przynajmniej największe niedomagania. Walka z drożyzną artykułami pierwszej potrzeby stała się nagłą koniecznością. Inaczej nie da doprowadzić może do fatalnych zaognień społecznych.

Gdy się twierdzi, że przyczyna drożyzny jest spadek waluty pol-

skiej, to zawiera się w tem tylko cząstka prawdy. Oczywiście deprecjacja marki musi wywoływać wzrost cen. Lecz są tego granice. Przyglądając się zwyżce cen zboża, widzimy, że granice zostały znacznie przekroczone. Obecnie tak zwana para zboża, a więc 100 kilogr. żyta i 100 kilogr. pszenicy dochodzi do ceny 220,000 mk. — Przed wojną para kosztowała 10 rubli, wtedy 10 rb. odpowiadało 5 dol. dziś 220,000 mk. odpowiada blisko 6 i pół dol. Przekroczono nawet punkt złoty. A przecież płace zarobkowe nie dochodzą do punktu złoty, ceny zaś regulują się w normalnych warunkach podług sił spożywczych, tedy podług zdolności nabywczych szerokiej rzeszy konsumentów.

Komisarz do walki z drożyzną, p. Hartleb, słusznie zwrócił na to uwagę, że powinna się zbudzić inicjatywa społeczna w obronie spożycia. Masy konsumentów są biernie i bezczynne, gdy agrariusze i przemysłowcy organizują się i narzucają tem społeczeństwu swoją wolę ekonomiczną. Muszą powstać ligi spożywców, popierane przez rząd i otrzymujące kredyty na działalność kooperatywną. Rząd powinien zaopatrzyć się w zapasy zboża i innych środków spożywczych i odstąpić je kooperatywom. Obok tego niezbędne są zakazy wywozu ziemiopłodów i surowe tropienie wszelkiej kontrabandy.

Walkę przeciw drożyznie roku mieć należy jako politykę demokratyczną w tem znaczeniu, że chodzi tu o obronę bytu warstw pracowniczych, uginających się pod brzemieniem cen, niewspółmiernych ze środkami konsumentów. Droga represji nie można odwrócić całej kłeski. Źródła jej zawierają się w anormalnych stosunkach ekonomicznych, które trzeba uzdrowić. Produkcja nie może być obliczona na ciągły wzrost cen, choćby dlatego, że gdyby ceny zrównały się ze światowymi, ustaliby wszelki od nas wywóz, a wówczas przesilenie podminowałoby całą produkcję. Tedy rewizji ulec powinna ogólna polityka gospodarcza.

Zagadnienie walki z drożyzną jest o wiele głębsze, niż wydaje się zarówno tym, którzy szukają środków leczniczych tylko w surowych karach na spekulantów i paskarzy, jako też tym, którzy w walce tej widzą kępowanie wolności handlowej sztucznymi, a bezcelowymi zaporami.

St. A. Kempner.

Zycie gospodarcze Polski.

NOWE PROJEKTY PODATKOWE.

Państwowy podatek przemysłowy. Onegdy złożony został sejmowi projekt ustawy o państwowym podatku przemysłowym. W bieżącym tygodniu będą wykończone 3 nowe projekty podatkowe.

Podatek od kapitałów i rent. Projekt ustawy w przedmiocie zmiany niektórych postanowień ustawy o podatku od kapitałów i rent“ zawiera jako punkty zasadnicze: zniesienie podatku hipotecznego, który więcej kosztuje skarb państwa, niż przynosi dochodu, oraz podwyżkę podatku rentowego od naftowych udziałów brutto z 10 na 30 proc.

Podatek od safesów. Projekt ustawy w przedmiocie zmiany niektórych postanowień o podatku od skrzynek depozytowych przewiduje podwyższenie stawek obecnie obowiązujących 200 razy.

Zmiana ustawy o podatku dochodowym. Proj. ust. w przedmiocie zmiany przepis. o pod. dochodowym, obowiązującym na obszarze byłej dzielnicy pruskiej zmierza do tego, by obciążenie w dziedzinie podatku dochodowego na obszarze b. dzielnicy pruskiej było dostosowane do obciążenia tym podatkiem innych dzielnic.

POWIEKSZENIE KAPITAŁU ZAKŁADOWEGO.

Tow. fabryki Portland cementu sztucznego jedwabiu pow. kap. zakładowy o mk. 832 miliony, czyli do mk. 1,248,000,000 drogą przelania do kapitału zakł. sumy mk. 832 miliony z nadwyżki, powstałej z przewalutowania wartości majątku spółki.

Tow. fabryki Portland Cementu Wysoka S. A., pow. kap. zakł. o mk. 800 milionów, czyli do mk. 960 milionów, drogą przelania do kap. zakł. sumy mk. 800 milionów z nadwyżki, powstałej z przewalutowania ksiązkowej wartości majątku spółki.

Bank prywatny, S. A. w Warszawie powiększył kapitał zakł. ze 100 do 200 milionów mkp.

Cena wyrobów walcowanych.

Związek polskich hut żelaznych ustalił, zaczawszy od dn. 1 lutego r. b., aż do odwołania, następujące ceny zasadnicze na wyroby walcowane: 1) żelazo handlowe 1,150 mk. (przy zamówieniach od 50 tonn, przy zamówieniach mniejszych cena wyższa o 2 proc.), 2) bednarka: zimno walcowana 2,330 mk., gorąco walcowana 1,500 mk., drut 1,500 mk., 4) blachy 1,520 mk., 5) żelazo uniwersalne 1,520 mk.; wszystkie ceny za kilogram loco huta wysyłająca przy zamówieniach pełnowagowych. Do powyższych cen zasadniczych doliczane są dopłaty obowiązujące w dniu wysyłki. Ceny podane w poprzednim okólniku nie obowiązują od dn. 1-go lutego r. b.

Place obecne, a przedwojenne.

W porównaniu z r. 1914 place w grudniu r. ub. wzrosły dla: rzemieślnika metalowca 1452 razy, — niewykwalifikowanego 2208, tkacza w Łodzi 2152, garbarza 2530, piekarza 2051, szewca 2712, rob. budowlanego 3219, urzędnika 3 kategorii 293, — 5 kat. 387, — 7 kat. 505, — 9 kat. 753. Jeżeli place obecne porównamy z przedwojennymi to się okaże, że realna płaca zarobkowa wynosiła w stosunku do przedwojennej: dla rzemieślnika metalowca 63 proc., niewykwalifikowanego metal. 96 proc., tkacza 50 proc., garbarza 109 proc., piekarza 90 proc., szewca 116 proc., robotn. budowl. 93 proc., zecera 140 proc.

Kredyt rządowy dla przemysłu średniego.

Na skutek starań, poczynionych przez krajowy związek przemysłu włókienniczego, P. K. K. P. przyznała bankowi handlowo-przemysłowemu i bankowi dla handlu i przemysłu w Warszawie, oddział w Łodzi, po 300 miljonów mk. kredytu redyskontowego, przeznaczonego na dyskonto

dla tych członków krajowego związku, którzy kredytu dyskontowego bezpośrednio w P. K. K. P. nie posiadają. Dla skrzystania z tego kredytu weksle winny być, przed sprezentowaniem ich bankowi, złożone do związku celem ich zbadania i zaopatrzenia w żyro związku. (bip).

Rynek pieniężny.

Giełda warszawska.

Gotówka.
Dolar Stan. Ziedn. 36000—35850
Dolar Kanad. 35850.
Marka niem. 0.95.
Czeki i wpłaty.
Pekin 2025.
Gdańsk 0.9250—0.90.
Berlin 0.9250—0.90.
Londyn 157500—157750.
Nowy Jork 35500—35700.
Drobne dolary 35830—35470
Paryż 2300.
Praga 1060
Szwajcaria 6805.
Wiedeń 5500
Włochy 1730.
Listy zastawne.
Milionówka 1710
4 i pół proc. listy zast. ziemsk. za 100 rubli 2575.
4 i pół proc. listy zast. ziemsk. za 100 marek 58.00.
5 procen. obl. m. Warszawy 375.
Akcje.
Bank Handlowy 6200
Bank kred. warsz. 15000
Bank dla handlu i przem. 26500
Bank przemysłowy 4100
Bank przem. łowickich 4250
Bank zachodni 60000
Bank zj. z. polsk. 12500
Zw. sp. zarobk. 22000
Kijewski 82000
Wildt 25750
Cukier 740000
Firlew 7400.
Drzewo 6750
Wiedel 154500
Zielniński 29000
Starachowice 35000
Cedleński 104000
Lillem 80000
Modrzejewski 66000
Ostrowiec 7200
Karański 10000
Rudzi 35500
Zwardów 165000
Borkowski 7000
Hurt 4000
Jabłkowski 15700
Zedluda 4800
Nafta 7900
Nobel 17800
Haberbusch 120000
Gostawice 64500

Szwajcaria 6,907,68—6,942,32
Helsinki 942,63—947,37
Holandia 14,663,27—14,736,75
Christiana 6,832,97—6,867,15
Kopenhaga 6,982,50—7,017,50
Sztokholm 9,675,75—9,724,25
Hiszpania 5,735,62—5,764,33
Buenos-Aires 13,366—13,433,50
Rio de Janeiro 4,133,62—4,160,38
Tendencja spokojna.

Nierządowe notowania w Berlinie.

Pocięta.
BERLIN, 7 lutego. (Telegr. własny). Po zamknięciu giełdy, notowania były następujące:
Warszawa 108
Marka polska 107,50
Nowy-jork 37 250
Londyn 175,000
Paryż 2325
Wiedeń 3,10
Praga 1110
Włochy 1,802,50
Belgia 2,047,50
Szwajcaria 7,015
Helsinki 950
Holandia 14,750
Christiana 6,920
Kopenhaga 7,090
Sztokholm 9,190
Hiszpania 5,840
Tendencja spokojna.

Urzędowa giełda gdańska.

GDANSK, 7 lutego. — (Telegr. własny „Głosu Polsk.”) — Na dzisiejszym zebraniu giełdy gdańskiej notowano:
Warszawa 108,48—107,02
Marka polska 107,75—108,27
Nowy-jork 37,855,62—37,849,50
Londyn 172,567,50—173,452,50
Paryż 2,344,12—2,355,88
Poznań 105,25—105,77
Holandia 13,912,68—14,987,52

Nierządowa giełda gdańska.

GDANSK, 7 lutego. (Telegr. własny „Głosu Polskiego”). Po zamknięciu giełdy gdańskiej notowania były następujące:
Dolar 37,500
Marka pol. 106—107

Kobcowe notowania w Zurychu.

Zamknięcie.
ZURYCH, 7-go lutego. (Telegram własny „Gl. Polsk.”)
Warszawa 0,01,37
Nowy-jork 5,31,50
Londyn 24,86
Paryż 35,65
Wiedeń 0,0074,25
Praga 15,50
Włochy 25,72
Budapeszt 0,20
Sojta 3,20
Holandia 209,6
Bukareszt 2,55
Berlin 0,01,37
Belgrad 4,90

Do myśliwych!

Kupujemy świeże skóry z różnych zwierząt całego świata, jak: Lisy, Wilki, Kuny, Tchórze, Wiewiórki, Sobole, Kangury i t p
Kupimy nie tylko te, które samy upolowali, lecz jeżeli kupicie od innych myśliwych i przyslecie do nas, możemy zarobić ładne pieniądze.
Prześlij skórę na próbę, a damy Ci cenę.
Kupujemy tylko świeże skóry.
S. FIRTKO
426 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.
United States of America.
440-4

Podziękowanie.

Niniejszym wyrażamy głęboką wdzięczność Szanownemu Opiekunom p. Monitzowej, p. Piszmanowej i państwu Szulman, za ofiarowaną działalność z ich strony, która umożliwiła nam wstąpienie w związek małżeński. Za wyprawienie uczyły weselnej serdecznie „Bóg zapłać” Szan. Państwu Szulman.
Nowo żonieni
Helena Jemuškówna
Moryc Knobet
w Sieradzu, dn. 7 III 1923 r. 114-1

Pocztowa Kasa oszczędności.

P.K.O. spełniając zadanie regulatora obrotu pieniężnego w państwie, stała się nie tylko zbiornicą gotówki dla państwa, ale i źródłem płynnego pieniądza, zasilaającego potrzebę przemysłu, rolnictwa i samorządu. Racjonalna technika obrotu pieniężnego stworzyła szereg udogodnień w transakcjach gotówkowych, dając w ten sposób do zachowania stałego kontaktu ze społeczeństwem, opartego na mocnym zaufaniu. Ze zaufaniem społeczeństwa P.K.O. zdołała być świadcząca o tem szybki i znaczny rozwój. Działalność P.K.O. jest ściśle związana i uzależniona od stanu sieci urzędów pocztowych w Polsce, bowiem od sprawności i ilości ich zależne jest jej dokładne funkcjonowanie. Zadawalający stan sieci urzędów posiadają wojew. poznańskie, pomorskie i górnośląskie, pozostałe zaś ziemie Rzeczypospolitej stoją pod tym względem bardzo słabo. Ogólna liczba urzędów pocztowych wynosiła w roku 1921 — 2,526. w roku 1922 — 2,640. Celem ułatwienia Polakom, przyby-

wającym z Rosji przesyłki pieniędzy do Polski P. K. O. porozumiała się z konsulatami polskimi w Moskwie i Charkowie, które rozpoczęły od dnia 1 stycznia r. b. przyjmowanie przekazów pieniężnych do wypłaty w Polsce przez P. K. O. Ze względu na nierównomierne rozmieszczenie urzędów pocztowych w państwie, dążąc do podniesienia sprawnego funkcjonowania, P. K. O. uruchomiła oddziały w Poznaniu i Katowicach. Plan decentralizacji P. K. O. przewiduje uruchomienie oddziałów w Krakowie, Łodzi i Wilnie. W Krakowie prowadzone są roboty około wzniesienia własnego gmachu. Działalność kredytowa P. K. O. w dziedzinie gospodarstwa narodowego wyraża się w udzielaniu lokat (kredytów) na potrzeby przemysłu, rolnictwa, samorządu i spółdzielni. Suma udzielonych lokat do dnia 1 stycznia r. b. wynosi (wszystko w tysiącach marek): 22.414.065, z czego przez banki prywatne na sumę 13.875.228 i przez banki rządowe mk. 8.638.831. Z ogólnej sumy lokat na przemysł przypada 70 proc., na rolnictwo 13 proc., na samorządy 9 proc. i na spółdzielnie 8 proc.

Casino

Kara i ostatnia serja "Sodomy i Gomory"

miasta grzechu i występku. 6 aktów współczesnego życia kobiety. W roli głównej Lucy Toraine. Początek przedstawień o godz. 4.30.

Odeon

Ostatnie 2 dni! Pamiętnik kobiety pięknej, lecz bardzo, bardzo lekkomyślnej

Mady Christians i Żona Prokuratora

Początek pierwszego seansu o godz. 8 po poł. 121-1

Stowarzyszenie Sportowe "UNION" W sobotę, dnia 10-go lutego 1923 r. w szlach KINO-TEATRU "LONA"

WIELKI BAL MASKOWY

p. n. "Noc w Kraju Dolara" Początek o godz. 11 30 wiecz. Mnóstwo niespodzianek. Jaz-band. Atrakcje sportowe, m. in. KORSO KOLARSKIE COW-BOY'ów.

Zawiadamiam Szanownych moich odbiorców, iż wyłączną sprzedaż i skład mojej fabryki

waty hygroskopijnej p. f. "ASTRA"

powierzylem p.p. Protze i Engel, do których to proszę się zwracać ze zleceniami. fabry. waty hygroskopijnej "ASTRA"

Postadamy lokal wielkośc 47x13 1/2 m. przy ul. Piotrkowskiej w najlepszym punkcie miasta i kapital. Poszukujemy

wspólnika-fachowca

z maszynami lub też z gotówką celem fabrykacji. Oferty sub. "P. P." 12* do Adm. "Głosu Polskiego" 122-1

rutynowanej stenotypistki

polsko-niemieckiej z gruntowną znajomością tych języków i biegle piszącej na maszynie. Oferty sub. "Fabryka" do Administr. "Głosu Polskiego" 886-3

Lokale i mieszkania.

(Za wyraz 125 mk.) Do wynajęcia zaraz mieszkania na 2 pary koni. wozownia obazerna i oficyńska próżna, murowana, nadająca się na skład towarów. Łomżyńska 16. 993-2-m

Interesy handlowe

(Za wyraz 125 mk.) Apteczny skład w Łodzi do sprzedania lub wydzierżawienia. Oferty sub. "M. J." do "Głosu". 110-1-h

Doniesienia rozmaite

(Za wyraz 100 mk.) Kuszereka Piłkowska przyjmuje zamówienia dan miejscowych i przyjezdnych. Piotrkowska 132. 999-10-d

KAZDA FARBA WŁOSY... ONDINE... Spółka z ogr. odp. Warszawa, Królewska 3, Tel. 153 81

Sprzedam kredens, stół krzesła, otomane, szafę, lustro, biurko, łóżka Piotrkowska 1-9-9 840-6-k

Warsztaty stolarskie i rzeźbiarskie sprzedajemy o 50 proc. taniej, niż wszędzie. Napiętkowskiego 7, przy Górnym Rynku, w stolarni. 961-5-k

Posady i prace. Poszukiwane. (Za wyraz 80 mk)

Cukiernik doświadczony, obczajny we wszystkich gatunkach posady. Oferty do "Głosu" pod "Cukiernik" 113-2-pp

Pracownia poszukuje szyciela w domach prywatnych Kilińskiego 137, m. 50, Kluczyńska. 86-3-h

Młodzieniec lat 19, ze znajomością języków: polskiego i niemieckiego poszukuje posady praktykanta biurowego. Of. do adm. "Głosu Pol" sub "L." 118-1-pp

Poszukuję jakiegokolwiek posady biurowej, posiadającym praktykę, wykształcenie 5 kl. Oferty pod "S. K." do "Głosu" 992-3-pp

Zaotiarowane. (Za wyraz 120 mk.) Pracownia szyciela poszukuje szyciela w domach prywatnych. Miłosa 30 m 29. 095-1-pz

Ważniejszą zdolną korespondentką w polskim i niemieckim języku ze stenografią potrzebną od zaraz. Oferty niemiennie składać "H. T.H." Królewska 5, 21-1-oz

Poszukuję inteligentnych pośredników biurowych w Łodzi. Oferty do "Głosu" pod "Agent". 102-2-pz

Potrzebna starsza panna do kapeluszy. Wiadomość: Przejazd 1, w sklepie jubilerskim Rubinraut 044-2-2p

Potrzebna uczennica do szycia i sztytkowej roboty. Juliusza 15 m. 8. 102-2-pz

Ważniejszą potrzebna na do bezdzietnego małżeństwa Piotrkowska 117, m. 23. 072-2-2p

6 stolarzy na meblowe roboty i majstra, którzy potrafi roboty podzielić i ułożyć wspaniałe pracować (rysunki będą dostarczone) - przyjmie P. Krzyżowski i S-ka, ul. Napiętkowskiego 7 - (przy Górnym Rynku) 069-2-pz

ALIMA NAJLEPSZE MASŁO ROSLINNE H. SCHMIDT Łódź, Lipowa 47. 671-9

Kupno i sprzedaż. (Za wyraz 125 mk.) Do sprzedania: 1 para uprząży z białym okuciem osrebrzonym, 1 pas transmisyjny, 6 cali szeroki, 14 metr. długości, 1 plia (oand 88re) - wszystko w dobrym stanie. Wiadomość: ul. Panska 10, m. 17, Tułman. 035-1-k

Fortepian niedrogo sprzedam. Rzgowska 42, Topko. 035-3-k

Kredens kuchenny, duży, dobry do mieczarni lub restauracji do sprzedania. Wiadomość: Pułsta 9, m. 14. 839-3-k

Okazał Łóżko 4-lazne meblowe pato letnie danijskie sprzedam. Nawrot 44, prawa oficyna, III piętro. 100-1-k

Power z wolnym kołem sprzedam, ul. Główna 07, III piętro, Richter 119-1-k

Student udziela lekcji. Specjalność: polski matematyka. Warunki przystępne: Piotrkowska 132-18, 115-1-n

Studentka udziela lekcji. Przystosowała do egzaminów pojedynczo lub grupami. Piotrkowska 16, m. 22. 926-3-n

Ministerstwo Spraw Wojskowych Warszawa, dnia 27.I.1923 r. Sztab Generalny Oddział V. N 1385.V.O.

ROZPORZĄDZENIE.

W związku z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14.9.1922 r. w przedmiocie zebrań kontrolnych Dz. Ust. N 5122, poz. 764 oraz rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych I. 5529/Tin. Dep. X z dn. 24.12.22 r. wszyscy obywatele Rzeczypospolitej Polskiej urodzeni w latach 1881-1899 włącznie zobowiązani są do rekrutacji, którzy posiadają stopnie wojskowe aspirantów oficerów (w b. armji austriackiej-aspirantów, w b. armji niemieckiej-aspirantów oficerów, w b. armji rosyjskiej-aspirantów), mają do dnia 1.3.1923 r. wnosć podania do M. S. Wojsk. w drodze przez przyuczone P. K. U. z prośbą o mianowanie ich podporucznikami rezerwy.

Minister Spraw Wojskowych (-) Sosnkowski General Dywizji.

SALA FILHARMONJI. Dziś gra Józef Turczyński. Szczegóły w programach. Bilety w kasie Filharmonji (okienko Nr. 1) od godziny 10-1 i od 3-ej po po

MEBLE gabinetowe kryte skórą i gobelinem DYWANY Fabryczny skład: Łódź metalow. ch Konrada, Jarnuszkiewicza i S-ki Wyrobów B-ci Thonet Materacy. Kompletne urządzenia pokoi: Stołowych, Sypialnych, Salonów i Gabinetów. Meble Koszykowe.-Meble biurowe.-Kuchnie białe

Do kupna poszukiwany plac z budynkami murowanymi i studnią w Łodzi. Oferty składać do "Głosu" pod "Plac". 2075-2